

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Marka Bedřicha a soudkyně JUDr. Jitky Hroudové a JUDr. Hany Veberové v právní věci

žalobců a) **Město Kutná Hora,**
se sídlem v Kutné Hoře, Havlíčkovo náměstí 552/1,
b) **Městské lesy a rybníky Kutná Hora, spol. s r. o., IČ 62967291,**
se sídlem v Kutné Hoře, Opatovice 1 43,
obou zastoupených JUDr. Ing. Martinem Florou, advokátem
se sídlem v Brně, Lidická 57

proti
žalovanému: **Ministerstvu dopravy,**
se sídlem v Praze 1, nábřeží Ludvíka Svobody 1222/12,

za účasti: **Správy železniční dopravní cesty, s. o., IČ 70994234,**
se sídlem v Praze 1, Dlážděná 1003/7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného správního orgánu ze dne 6. 3. 2018, č. j. 26/2017-130-SPR/3

takto:

- I. **Rozhodnutí Ministerstva dopravy, odboru drážní a vodní dopravy, ze dne 6. 3. 2018, č. j. 26/2017-130-SPR/3, se zrušuje a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.**
- II. **Žaloba žalobce Městské lesy a rybníky Kutná Hora, spol. s r. o., se zamítá.**
- III. **Žalovaný je povinen zaplatit žalobci Městu Kutná Hora náhradu nákladů řízení v částce 19 148,30 Kč ve lhůtě třiceti dnů od právní moci rozsudku k rukám zástupce žalobce JUDr. Ing. Martina Flory, advokáta.**
- IV. **Ve vztahu mezi žalobcem Městské lesy a rybníky Kutná Hora, spol. s r. o., a žalovaným žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.**

Odůvodnění

Vymezení věci

1. Žalobci se žalobou, doručenou Městskému soudu v Praze, domáhali přezkoumání a zrušení rozhodnutí Ministerstva dopravy (dále též „žalovaný“), ze dne 6. 3. 2018, kterým bylo změněno rozhodnutí Drážního úřadu ze dne 7. 9. 2016, č. j. DUCR-56166/16/Bn, přičemž prvému žalobci bylo uloženo provést nezbytná opatření k odstranění vzniklého nebezpečí pro dráhu, které musí být odstraněno nejpozději do dne 30. 6. 2018. V dalších částech bylo rozhodnutí Drážního úřadu žalovaným potvrzeno a odvolání města Kutné Hory proti němu, stejně jako odvolání druhého žalobce - společnosti Městské lesy a rybníky Kutná Hora - byla zamítnuta, v případě druhého žalobce jako nepřipustné odvolání podle § 92 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu.

Stručný obsah žaloby

2. Žalobci v podané žalobě podrobně popsali dosavadní průběh správního řízení, a uvedli, že první žalobce je vlastníkem dotčených pozemků určených k plnění funkcí lesa podle lesního zákona, a pozemků, které jsou součástí přírodní rezervace Na hornické, vyhlášené nařízením Okresního úřadu v Kutné Hoře č. 2/2002, a takto ze zákona jsou významným krajním prvkem chráněným podle zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, v platném znění. Druhý žalobce je společností s ručením omezeným, jehož jediným společníkem je první žalobce, druhý žalobce je na základě nájemní smlouvy ze dne 1. 1. 2001 nájemcem či pachtýřem dotčených pozemků. Podle názoru žalobců svědčí druhému žalobci podle § 58 odst. 1 zákona č. 289/1995 Sb., lesního zákona, práva a povinnosti vlastníka lesa. V bezprostřední blízkosti dotčených pozemků se nachází železniční dráha, jejímž vlastníkem a provozovatelem je Správa železniční dopravní cesty s. o., která prováděla opatření, kterými byla dráha chráněna před pády stromů nebo jejich částí. Až v roce 2014 uplatnila Správa železniční dopravní cesty požadavek prvního žalobce, aby provedení ochranných opatření zajistil první žalobce sám na své náklady, když nechal některé stromy vyrůst do rozměrů, které představují ohrožení dráhy. Vzhledem k tomu, že mezi prvním žalobcem a Správou železniční a dopravní cesty nedošlo k dohodě, Správa železniční a dopravní cesty podala v lednu 2016 podnět k Drážnímu úřadu, sekci Stavební-územního odboru v Praze, aby byla věc posouzena Drážním úřadem podle zákona č. 266/1994 Sb., o dráhách. Drážní úřad uskutečnil v březnu 2016 kontrolu dotčených pozemků a neshledal důvody pro zahájení řízení podle § 10 odst. 1 zákona o dráhách.
3. Na základě dalšího podnětu Správy železniční a dopravní cesty z června 2016 bylo v srpnu 2016 Drážním úřadem zahájeno řízení ve věci rozsahu a způsobu provedení nezbytných opatření k zabránění pádu stromů, v jehož rámci bylo dne 7. 9. 2016 vydáno rozhodnutí, kterým Drážní úřad podle § 54 odst. 1 zákona o dráhách uložil prvému žalobci jako vlastníku zdroje ohrožení povinnost provést nezbytná opatření k odstranění vzniklého nebezpečí pro dráhu, a to nejpozději do 31. 3. 2017. Za nebezpečí pro dráhu při tom Drážní úřad označil 182 kusů stromů rostoucích na dotčených pozemcích v rozsahu uvedeném v podnětu Správy železniční dopravní cesty. Žalobce podal proti rozhodnutí Drážního úřadu odvolání, odvolání podal i druhý žalobce, který upozornil na existenci užívacího práva vyplývajícího z nájemní smlouvy a na § 58 odst. 1 lesního zákona s tím, že druhý žalobce je tím, kdo je oprávněn na dotčených pozemcích provádět těžbu stromů. Oba žalobci vytkli rozhodnutí Drážního úřadu nepřezkoumatelnost pro nedostatek důvodů a nesprávné právní posouzení věci, neboť správní orgán se neodůvodněně odklonil od závěrů, ke kterým dospěl při vyřízení prvního podnětu v březnu 2016. Oba odvolatelé poukázali na rozpor vydaného rozhodnutí s ustanoveními zákona o ochraně přírody a krajiny, neboť stromy, které byly prvému žalobci uloženy vytěžit, tvoří zčásti součást přírodní rezervace Na hornické a zčásti jde o dřeviny podléhající ochraně podle § 8 zákona o ochraně přírody a krajiny. Zároveň všechny jsou součástí významného krajinného prvku. O odvolání žalobců rozhodl

žalovaný rozhodnutím ze dne 6. 3. 2018, přičemž obě odvolání vyhodnotil jako nedůvodná, pouze provedl drobnou změnu v části výroku rozhodnutí Drážního úřadu a část jeho odůvodnění vypustil, přičemž odvolání prvního žalobce shledal nedůvodným a odvolání druhého žalobce nepřípustným.

4. Žalobce v podané žalobě namítl, že správní orgány nesprávně vymezily okruh účastníků řízení, pokud Drážní úřad ani žalovaný nepovažovali druhého žalobce za účastníka řízení a z tohoto důvodu s ním jako s účastníkem nejednali a neumožnili mu, aby v řízení hájil svá práva. Druhý žalobce tak byl zbaven procesních práv, zejména práva vyjádřit se k podkladům pro vydání rozhodnutí, účastnit se místního šetření a vyjádřit v řízení své stanovisko či navrhnout v řízení odpovídající důkazy podle § 36 správního řádu.
5. Žalobci dále namítli, že pokud se obě napadená rozhodnutí opírají o závěry místního šetření provedeného Drážním úřadem před zahájením vlastního řízení, pak jde o nezákonně opatřený podklad a pokud se o ně rozhodnutí opírají, musí být i tato rozhodnutí nezákonná.
6. Žalobci dále namítli nesprávné právní posouzení věci, když podle jejich názoru je vydané rozhodnutí v rozporu se správním řádem v důsledku neodůvodněného odklonu od závěru Drážního úřadu při výkonu státního dozoru, přičemž k tomuto odklonu podle názoru žalobců došlo výlučně v zájmu chránit majetkové zájmy Správy železniční a dopravní cesty, což je odrazem organizačního propojení Správy s Drážními úřady obou stupňů a skutečnosti, že všechny tyto subjekty využívají právních služeb poskytovaných týmiž externími dodavateli. To podle názoru žalobců má za následek rozpor prvostupňového rozhodnutí i napadeného rozhodnutí žalovaného s ustanovením § 7 odst. 1 správního řádu, podle kterého dotčené osoby mají při uplatňování svých procesních práv rovné postavení, a správní orgán vůči nim postupuje nestranně.
7. Žalobci namítli nesprávný výklad ustanovení § 10 odst. 1 zákona o dráhách, když podle jejich názoru platí, že pokud některé ze stromů na dotčených pozemcích byly (s ohledem na jejich náklon k železniční dráze) označeny za její ohrožení, nevzniklo nebezpečí jejich pádu z dotčených pozemků v žádném případě z titulu jednání žalobců, ale jednoznačně v důsledku přírodních vlivů. Podle názoru žalobců nikomu z nich nesvědčila právní povinnost 182 kusů stromů označených za ohrožení dráhy z dotčených pozemků odstranit, když jedině porušení právní povinnosti vlastníka či nájemce lze považovat za stav, kdy nebezpečí pádu stromů nebo jejich částí vzniklo z jednání vlastníka ve smyslu § 10 odst. 1 zákona o dráhách. Žalovaný i nadále tvrdí, že nebezpečí pádu těchto stromů z dotčených pozemků vzniklo z titulu jednání prvního žalobce, které spočívalo v dlouhodobém zanedbání splnění prevenční povinnosti podle § 2900 občanského zákoníku. Podle názoru žalobců však primárním nositelem prevenční povinnosti podle daného ustanovení v okolí dráhy nejsou žalobci, ale Správa železniční dopravní cesty jako vlastník a provozovatel dráhy. Ta je totiž konkretizací obecné prevenční povinnosti ve smyslu daného ustanovení občanského zákoníku, a její porušení lze dovést tehdy, je-li hrozící škoda pro vlastníka dráhy objektivně předvídatelná. Podle názoru žalobců to byla právě Správa železniční dopravní cesty a nikoliv žalobci, koho prevenční povinnost vyplývající z ustanovení § 2900 občanského zákoníku a konkretizovaná v ustanovení § 22 odst. 1 lesního zákona zavazovala k odstranění ohrožujících stromů. Oba žalobci přitom opakovaně deklarovali svou připravenost odstranění ohrožujících stromů z dotčených pozemků strpět, Správa železniční dopravní cesty však provedení k odstranění daných stromů odmítla. Přitom Správa železniční a dopravní cesty v současnosti zcela běžně odstraňování dřevin z cizích pozemků provádí, o čemž svědčí rozsudky Krajského soudu v Českých Budějovicích a Nejvyššího správního soudu, stejně jako rozhodnutí (veřejná vyhláška) České inspekce životního prostředí. Závěr Drážního úřadu a žalovaného, že již samotným ponecháním a neodstraněním jinak zcela zdravých stromů, nakloněných nad železniční dráhou z dotčených pozemků, či dokonce již tím, že dopustil, aby stromy rostoucí na dotčených pozemcích vyrostly do takové výše, kdy jejich pád na drážní těleso není vyloučen,

porušil první žalobce svou prevenční povinnost, čímž zavedl důvod k zahájení správního řízení, nemá oporu v nauce ani judikatuře.

8. Žalobci připomněli, že ani za účinnosti nynějšího zákona o drahách, ani za účinnosti dřívějšího zákona nebylo po žalobcích či jejich právních předchůdcích ve vlastnictví dotčených pozemků nikdy požadováno, aby prováděli preventivní kácení stromů, které by v případě pádu mohli zasáhnout těleso dráhy nebo které dráhu jinak ohrožovaly. Tuto činnost provozovala vždy společnost, která provozovala dráhy a to na své náklady, přičemž žalobcům ani jejich právním předchůdcům nebyla nikdy stanovena a uložena povinnost provést na dotčených pozemcích ochranná opatření na ochranu dráhy.
9. Žalobci poukázali na to, že ustanovení § 10 odst. 1 zákona o drahách zajišťuje skutečně účinnou ochranu dráhy. Pokud by nositeli povinnosti zajistit těžbu stromů u železničních drah byly stovky či tisíce jednotlivých vlastníků pozemků v okolí dráhy, nebylo by možné provedení těžby ohrožujících stromů v řadě případů efektivně uložit, došlo by k nadbytečnému zmnožení správní agendy, kterou by drážní úřady musely řešit ve srovnání se stavem, kdy jejich komunikačním partnerem je v zásadě pouze vlastník a provozovatel dráhy, tedy Správa železniční a dopravní cesty. Ani jeden z žalobců se nedopustil omisivního jednání spočívajícího v nesplnění prevenční povinnosti, které jim bylo drážním úřadem a žalovaným vytýkáno, proto jim ani není možné uložit povinnost k odstranění 182 kusů stromů představujících tvrzené ohrožení dráhy.
10. Žalobci v podané rovněž namítli nesprávné hodnocení vzájemného vztahu ustanovení § 10 odst. 1 zákona o drahách a ustanovení § 22 odst. 1 lesního zákona. Z ustanovení § 10 odst. 1 zákona o drahách ve spojení s § 22 odst. 1 lesního zákona podle názoru žalobců vyplývá zcela jednoznačně, že první žalobce - jako vlastník dotčených pozemků se stromy představujícími ohrožení dráhy, jakož i druhý žalobce - jako nositel práv a povinností vlastníka lesa - jsou pouze povinni provedení nezbytných opatření k zabránění pádu předmětných stromů strpět, v žádném případě však nikdo z nich není toto kácení povinen sám provést nebo nést náklady na jeho provedení třetí osobou. Osobou, které svědčí povinnost nést břemeno odstranění stromů jako zdroje ohrožení dráhy je vlastník a provozovatel dráhy, tedy Správa železniční dopravní cesty. Napadené rozhodnutí tak spočívá na závěrech zcela opačných, názor správních orgánů postrádá zákonnou oporu, je v přímém rozporu s judikaturou, renomovanou komentářovou literaturou a není potvrzován ani aplikační praxí ani v zásadě rozumného uspořádání právních vztahů.
11. Žalobci rovněž namítli nesprávné hodnocení vzájemného vztahu zákona o drahách a zákona o ochraně přírody a krajiny. Názor žalovaného, že v řízení vedeném podle ustanovení § 10 odst. 1 zákona o drahách není nutno zabývat se jinými dotčeným veřejným zájmy a je možné je ignorovat, neboť nejde o zájmy ani zdaleka stejně významné jako je veřejný zájem na bezpečném provozování drážní dopravy, zcela postrádá právní oporu a odporuje již zmíněnému principu jednoty a bezrozpornosti právního řádu, jakož i požadavku na spolupráci správních úřadů zájmů ochrany veřejných zájmů a dobré správy ve smyslu § 2 odst. 4 a § 8 správního řádu.
12. V závěru podané žaloby žalobci namítli nereálnost lhůty k provedení kácení, kdy prvému žalobci byla k provedení kácení 180 kusů dřevin poskytnuta lhůta zhruba šesti měsíců ode dne vydání rozhodnutí, přičemž většina této lhůty připadala do období tzv. vegetačního klidu. Napadeným rozhodnutím o odvolání pak byla žalobci lhůta k provedení kácení stanovena pouze zhruba čtyři měsíců od vydání rozhodnutí, kdy většina běhu lhůty naopak spadá do vegetačního období. S ohledem na to, že kácení je podmíněno udělením výjimky z bližších ochranných podmínek přírodní rezervace Na hornické a závazného stanoviska k zásahu do významných krajinných prvků na dotčených pozemcích, je nově poskytnutá čtyřměsíční lhůta nepřiměřeně krátká. Není zřejmé, jakými úvahami se žalovaný odvolací orgán při stanovení lhůty řídil, což tvoří další důvod nezákonnosti napadeného rozhodnutí.

Vyjádření žalovaného k žalobě

13. Z obsahu vyjádření žalovaného k podané žalobě vyplývá, že k jednotlivým argumentům žaloby vysloveným ve správním řízení před žalovaným se žalovaný odkazuje na své stanovisko, které uvedl v žalobou napadeném rozhodnutí.
14. S námitkou účastenství druhého žalobce se žalovaný vypořádal v článku 4 napadeného rozhodnutí tím, že správní orgán nemá pravomoc rozšiřovat okruh nositelů povinnosti nad rámec zákona podle analogie, přičemž zákon o drahách jednoznačně vypovídá o tom, že povinnost nést náklady provedení nezbytného opatření k zabránění sesuvů půdy, padání kamenů, lavin a stromů nebo jejich částí, nesou vlastníci nemovitostí v sousedství dráhy. Drážní správní úřad není oprávněn zkoumat, zda jiná osoba než vlastník užívá pozemek sousedící s dráhou a zda tak činí po právu. Pokud by měl žalovaný povinnost zjišťovat, kdo nebezpečí pro dráhu způsobil, zda to byl vlastník pozemku či jeho uživatel, případně kdy vzniklo, pak by řízení v řadě případů trvalo mnohem déle než v dané věci a nebyl by tím sledován účel zákona, tedy veřejný zájem na co nejrychlejší odstranění nebezpečí pro dráhu.
15. K námitce nezákonného postupu při opatrování podkladů žalovaný uvedl, že žalobci v průběhu řízení před správním orgánem prvního stupně ani v řízení před odvolacím orgánem nezákonný postup při opatrování podkladů nenamítali. Z podané žaloby není zřejmé, z jaké části napadeného rozhodnutí žalobci dospěli k závěru, že předmětného místního šetření se zúčastnila Správa železniční dopravní cesty, přičemž pokud jde o změnu postoje drážního úřadu, pak drážní úřad nesprávně zhodnotil svá zjištění ve věci výkonu státního dozoru z března 2016 a důvody změny postoje drážního úřadu jsou jednoznačně uvedeny v podání Správy železniční a dopravní cesty z června 2016, kdy došlo k poklesu hladiny vody na dosud podmáčených pozemcích, dlouhodobému suchu atd. Podstatné je, že předmětné stromy představovaly nebezpečí pro dráhu v okamžiku, kdy (s ohledem na svou vzdálenost od dráhy) dosáhly kritického vzrůstu, takže se pro ni staly nebezpečím.
16. Žalovaný má povinnost postupovat v souladu s veřejným zájmem, zde tedy zájmem na ochraně života, zdraví a majetku osob na dráze a na bezpečné a plynulé drážní dopravě. V případě konfliktu zájmů musí upřednostnit zájem veřejný před individuálním zájmem. Skutečnost, že odvolací správní orgán meritorně rozhodne v neprospěch jednoho z účastníků řízení, jelikož má povinnost rozhodovat ve stejných či obdobných případech stejně, ještě neznamená, že by první žalobce byl procesně diskriminován, neboť v obou stupních správního řízení mohli oba žalobci stejným způsobem a měrou uplatňovat svá procesní práva, činit návrhy a nahlížet do spisů.
17. Ústavní soud v nálezu č. 144/2002 Sb. jednoznačně zdůraznil povinnost vlastníka pozemku v sousedství dráhy odstranit stromy představující pro dráhu nebezpečí sám a na své náklady, pokud se staly tímto nebezpečím v důsledku jeho jednání, a to ať již ve formě konání či opomenutí. I nebezpečí sesuvu půdy, padání kamenů a lavin, stejně jako stromů, je vždy vyvoláno obecně přírodními silami, např. gravitací. V daném případě je však rozhodující, jestli vlastník nemovitostí sousedící s dráhou působení takových sil mohl zabránit nebo ne, jedná se tedy o klasickou vyšší sílu (*vis maior*). Drážní správní úřady - na rozdíl do civilních soudů - nerozhodují o odpovědnostech za škodu způsobenou pádem stromů, ale o odpovědnosti za to, že se tento strom stal nebezpečím pro dráhu, a pokud se takovým nebezpečím strom stal, rozhodují drážní správní úřady podle příčin vzniku nebezpečí o osoby a způsobu, jak má být takové nebezpečí odstraněno, aby soud následně nemusel rozhodovat o škodě, kterou by strom případně způsobil. V případech, kdy stromy představují nebezpečí pro dráhu, jejich vlastník je coby nebezpečí pro dráhu odstranit dobrovolně nehodlá a jejich pokácení požaduje provozovatel dráhy, nejsou jejich vlastníkem, protože se toto nebezpečí pokácením eliminuje, pak rozhoduje drážní správní úřad sám bez dohody či jiné ingerence orgánů ochrany přírody.
18. Tak, jak žalobci interpretují ustanovení § 10 zákona o drahách, pokud požadují bezdůvodně rozdílný přístup k vlastníkům pozemků sousedících s dráhou, jde o rozpor s článkem 11 odst. 1

věty druhé Listiny základních práv a svobod i s ustanovením § 2 odst. 4 správního řádu, což by neoprávněně zakládalo nerovnost mezi vlastníky lesních pozemků a vlastníky jiných než lesních pozemků před drážním správním úřadem. Pokud by zákonodárce zamýšlel, jak žalobci soudí, že by provozovatelé dráhy měli za všech okolností nést náklady na odstranění nebezpečí pro ni z lesních pozemků, stanovil by jim v zákoně o drahách obdobnou výslovnou úpravu, jako například provozovatelům přenosné soustavy podle § 46 odst. 4 zákona č. 458/2000 Sb., energetického zákona, což se však nestalo.

19. Žalobou požadovaná konzultace s orgánem ochrany přírody podle § 65 zákona o ochraně přírody a krajiny by postrádala *ratio*. Orgán ochrany přírody by totiž mohl buď konstatovat, že se stromy pokácet nemají, čímž by ochranu přírody upřednostnil před ochranou života a zdraví osob na dráze, což by bylo v rozporu s ústavním pořádkem a antropocentrickým pojetím tuzemského práva a kultury. Pokud by akceptoval přednost života a zdraví člověka před životem a zdravím stromů, pak se konzultace s ním jevila jako ryzí formalismus, který by zbytečně prodlužoval správní řízení podle § 6 odst. 2 správního řádu a podle § 10 odst. 1 zákona o drahách. Tím by se zvyšovalo nebezpečí z prodlení s odstraněním nebezpečí pro dráhu. Žádný právní předpis, včetně zákona o ochraně přírody a krajiny, nedovoluje protiprávní stav zachovávat, není tedy možné chránit stromy, které ohrožují život a zdraví lidí na dráze, i kdyby se na daný případ tento zákon skutečně vztahoval.
20. Podle názoru žalovaného není žaloba důvodná, proto žalovaný navrhl, aby jí soud zamítl a v případě, že shledá její nepřípustnost ve vztahu k některým žalobním námitkám, aby jí odmítl a žalobcům uložil povinnost nahradit žalované náklady řízení.

Osoba zúčastněná na řízení

21. Městský soud v Praze vyrozuměl podle § 34 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) osoby zúčastněné na řízení, které mohou v řízení ve věcech správního soudnictví uplatňovat svá práva. Těmito osobami jsou osoby, které byly přímo dotčeny ve svých právech a povinnostech vydáním napadeného rozhodnutí nebo tím, že rozhodnutí vydáno nebylo, a dále osoby, které mohou být přímo dotčeny jeho zrušením či vydáním podle návrhu výkonu rozhodnutí soudu, nejsou-li účastníky a výslovně oznámili, že budou v řízení práva osob zúčastněných na řízení uplatňovat. Na výzvu soudu ze dne 21. 5. 2018, č. j. 11A 117/2018 - 40, uplatnila právo osoby zúčastněné na řízení Správa železniční dopravní cesty, státní organizace, která však písemné stanovisko k předmětu řízení soudu v stanovené lhůtě nesdělila.

Řízení před správními orgány

22. Ze spisového materiálu, který byl soudu předložen žalovaným správním orgánem, byly zjištěny následující, pro rozhodnutí ve věci samé podstatné skutečnosti:
23. Jak již bylo výše uvedeno, první žalobce je vlastníkem předmětných pozemků, které jsou svým charakterem pozemky určenými k plnění funkcí lesa podle § 3 lesního zákona, některé z nich jsou součástí přírodní rezervace Na hornické, a všechny bez výjimky jsou významným krajinným prvkem chráněným podle zákona o ochraně přírody a krajiny, a to významným krajinným prvkem les, vodní tok či údolní niva.
24. Přípisem ze dne 14. 4. 2014 Správa železniční dopravní cesty jako provozovatel dráhy uplatnila u prvního žalobce požadavek, aby provedení ochranných opatření zajistil první žalobce sám na své náklady, neboť nechal některé stromy vyrůst do rozměrů, kdy již představují ohrožení dráhy, což představuje jeho opomenutí.
25. Dne 20. 1. 2016 Správa železniční a dopravní cesty učinila podnět u drážního úřadu, přičemž požadovala, aby věc byla posouzena podle příslušných ustanovení zákona č. 266/1994 Sb., o drahách. Drážní úřad na základě podnětu uskutečnil dne 3. 3. 2016 kontrolu na dotčených

pozemcích na místě samém, o jejímž průběhu pořídil protokol ze dne 23. 3. 2016, přičemž neshledal důvody pro zahájení správního řízení podle § 10 odst. 1 zákona o drahách, když tvrzení Správy železniční dopravní cesty o akutní ohrožení trati se ukázalo jako nepodložené.

26. Dne 14. 6. 2016 podala Správa železniční dopravní cesty u drážního úřadu ve věci stromů na dotčených pozemcích další podnět, na jehož základě drážní úřad zahájil správní řízení ve věci rozsahu a způsobu provedení nezbytných opatření k zabránění pádu stromů nebo jejich části podle § 10 odst. 1 zákona o drahách. Oznámení zahájení správního řízení bylo doručeno prvému žalobci jako účastníku řízení i Správě železniční dopravní cesty.
27. Dne 12. 8. 2016 vyzval drážní úřad účastníky řízení k podání vyjádření k podkladům rozhodnutí, na základě něhož prvý žalobce dne 23. 8. 2016 poslal své písemné vyjádření ve věci samé. V něm poukázal na to, že všechny dotčené pozemky byly pronajaty druhému žalobci, který na nich vykonává podle § 58 odst. 1 lesního zákona práva a povinnosti vlastníka lesa. Dále poukázal na to, že odstraňování stromů představujících ohrožení dráhy musí zajišťovat provozovatel dráhy, což bylo i dosavadní aplikační praxí.
28. Rozhodnutím ze dne 7. 9. 2016 drážní úřad podle § 54 odst. 1 zákona o drahách rozhodl o podnětu Správy železniční dopravní cesty ve věci možného zdroje ohrožení dráhy a zdroje rušení drážního provozu na ni následkem pádu stromů nebo jejich části, a prvému žalobci jako vlastníku zdroje ohrožení nařídil provést nezbytná opatření k odstranění vzniklého nebezpečí pro dráhu nejpozději do 31. 3. 2017. Za nebezpečí přitom označil 182 kusů stromů rostoucích na dotčených pozemcích.
29. Proti rozhodnutí drážního úřadu podali oba žalobci včasné odvolání, které je v podstatných rysech obsahově shodné s argumentací, kterou žalobci uplatnili u správní žaloby u Městského soudu v Praze.
30. O odvolání žalobců rozhodl žalovaný odvolací správní orgán po sedmnácti měsících ode dne jejich podání žalobou napadeným rozhodnutím ze dne 6. 3. 2018, *de facto* obě odvolání zamítl, když odvolání prvního žalobce neshledal důvodným a odvolání druhého žalobce shledal nepřijatelným. Pokud žalovaný odvolací orgán rozhodnutí drážního úřadu částečně pozměnil, jedná se pouze o změnu části textu, přičemž prvému žalobci byla stanovena povinnost provést nezbytná opatření k odstranění vzniklého nebezpečí pro dráhu ve lhůtě do 30. 6. 2018.

Řízení před soudem

31. Při ústním jednání u Městského soudu v Praze dne 4. 4. 2019 zástupce žalobců odkázal na písemné vyhotovení žaloby, ve kterém předestřel všechny výhrady žalobců k rozhodnutím správních orgánů obou stupňů a stručně shrnul, že pochybení žalovaného spatřuje především v opomenutí druhého žalobce jako účastníka řízení, nedostatečné zjištění skutečného stavu věci, kdy prvému žalobci bylo uloženo odstranit zdravé a vitální stromy údajně v dopadové vzdálenosti od dráhy, přičemž nebylo zkoumáno, jaké vady stromy vykazují, žádné dokazování se nevedlo. Podle názoru žalobců správní orgány nesprávně interpretovaly ustanovení § 10 odstavec 1 zákona o drahách, pokud ke vzniklému stavu dovozovaly nesplnění povinnosti žalobců podle § 2900 občanského zákoníku za situace, kdy tři měsíce před zahájením řízení správní orgán prvního stupně konstatoval při svém šetření, že nejde o stav ohrožení dráhy. Žalobci mají za to, že v daném případě by jim muselo být prokázáno porušení § 22 zákona o lesích, pokud jde o ochranu železniční trati, má primární povinnost vlastník či provozovatel dráhy, kteří však vycházejí z předpokladu, že zákon o drahách má přednost před zákonem o lesích, případně před zákonem o ochraně přírody a krajiny. Zástupce žalobců zdůraznil, že v krátkém čase došlo ze strany drážního úřadu a osoby zúčastněné ke změně aplikační praxe ohledně ustanovení § 10 zákona o drahách o 180 stupňů, kterou nelze akceptovat.
32. K dotazu soudu zástupce žalobců uvedl, že předmětné uložené opatření bylo v mezidobí realizováno druhým žalobcem s náklady přesahujícími půl milionu korun.

33. Zástupce žalovaného odkázal při jednání soudu na odůvodnění napadeného rozhodnutí a na obsah písemného vyjádření k žalobě, kde vyjádřil svůj názor, proč shledává podanou žalobu nedůvodnou. Ústavní soud již judikoval, proč je vlastník lesa povinen plnit povinnosti podle zákona o dráhách. Žalovaný poukázal i na praktický aspekt jeho postupu, když přibývá kolizí vlaků se stromy a větvemi dopadajícími na trať, když podle statistických dat v roce 2018 došlo k 618 incidentům a letos za první čtvrtletí již k 420 kolizím, škody přesáhly 4 miliony korun. Jádrem sporu tak zůstává názor žalovaného, že ke vzniku složité a nebezpečné situace došlo nikoli v důsledku přírodních vlivů, ale v důsledku omisivního jednání vlastníka zdroje ohrožení dráhy.
34. Zástupce osoby zúčastněné na řízení se při jednání ztotožnil s názorem žalovaného, který se podle jeho názoru vypořádal se všemi argumenty žalobců již ve správním řízení a úspěšně je vyvrátil. Názor žalovaného koresponduje odborné literatuře i dostupné judikatuře Ústavního soudu.
35. Městský soud v Praze přezkoumal žalobou napadené rozhodnutí a jemu předcházející řízení před správními orgány obou stupňů z hlediska žalobních námitek uplatněných v podané žalobě a vycházel při tom ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době vydání napadeného rozhodnutí (ustanovení § 75 s. ř. s.). Věc soud posoudil takto:
36. Žalobci se podanou žalobou domáhali přezkoumání a zrušení rozhodnutí žalovaného, kterým bylo prvému žalobci pravomocně uloženo provést nezbytná opatření k odstranění vzniklého nebezpečí pro dráhu, které musí být odstraněno nejpozději do dne 30. 6. 2018. V dalších částech bylo rozhodnutí Drážního úřadu žalovaným potvrzeno a odvolání města Kutné Hory proti němu, stejně jako odvolání druhého žalobce - společnosti Městské lesy a rybníky Kutná Hora - byla zamítnuta, v případě druhého žalobce jako nepřipustné odvolání podle § 92 odst. 1 správního řádu.

Právní rámec

37. Podle § 10 odst. 1 zákona o dráhách jsou vlastníci nemovité věci v sousedství dráhy povinni strpět, aby na jejich pozemcích byla provedena nezbytná opatření k zabránění sesuvů půdy, padání kamenů, lavin a stromů nebo jejich částí, vznikne-li toto nebezpečí výstavbou nebo provozem dráhy nebo přírodními vlivy; vznikne-li toto nebezpečí z jednání těchto vlastníků, jsou povinni učinit nezbytná opatření na svůj náklad. O rozsahu a způsobu provedení nezbytných opatření a o tom, kdo je provede, rozhodne drážní správní úřad.
38. Z uvedeného ustanovení vyplývá, že pokud dráhu ohrožují sesuvy půdy, padání kamení, lavin, stromů nebo jejich částí, jsou vlastníci nemovitostí sousedících s dráhou povinni strpět provedení opatření, která mají těmto jevům zabránit, a to v případě, že toto nebezpečí vzniklo výstavbou dráhy, jejím provozem nebo přírodními vlivy. Co se rozumí pod pojmem „sousedství“ je možno vyčíst z nálezu Ústavního soudu sp. zn. II. ÚS 59/99, pojem „přírodních vlivů“ blíže vymezil Krajský soud v Ostravě ve věci sp. zn. 22Ca 236/2006 - 20. Pokud však toto nebezpečí vzniklo jednáním vlastníků pozemku, jsou povinni učinit nezbytná opatření na svůj náklad. Zákon o dráhách zde nezkoumá, zda bylo jednání vlastníků zaviněné, případně v jaké formě, pouze vyžaduje, aby se na vzniku nebezpečí vlastníci pozemků aktivně podíleli. Nelze mít ale bez dalšího za to, že pasivita (opomenutí) vlastníků pozemků nezakládá povinnost k odstranění nebezpečí na jejich náklady. I když zákon hovoří o jednání vlastníků pozemků, není možné přehlédnout povinnost prevence uloženou v rámci soukromého práva § 2900 a následujících zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku. Pokud tedy vlastník pozemku tuto prevenční povinnost nesplní, je jeho opominutí postaveno na roveň aktivnímu jednání a vlastník pozemku bude i zde povinen odstranit nebezpečí na své náklady. Prevenční povinnost platí i tehdy, pokud došlo ke vzniku nebezpečí bez přispění vlastníků pozemků přírodními vlivy - zde by měli vlastníci pozemku dostát své prevenční povinnosti minimálně tím, že informují příslušný drážní správní úřad a provozovatele dráhy, případně podniknou jiná opatření, která po nich vyžaduje §

2900 a následující občanského zákoníku.

39. Podle § 2900 občanského zákoníku platí, že vyžadují-li to okolnosti případu nebo zvyklosti soukromého života, je každý povinen počínat si při svém konání tak, aby nedošlo k nedůvodné újmě na svobodě, životě, zdraví nebo na vlastnictví jiného.
40. Jedná se o obecnou prevenční povinnost kodifikovanou na základě myšlenky, podle níž hlavním účelem zákonných ustanovení o povinnosti k náhradě škody je škodu vypořádat, tj. umožnit posouzení, zda škodu vzniklou v něčí majetkové sféře nese poškozený, anebo má-li mu ji někdo nahradit, a tím současně vytvořit podněty k tomu, aby se vzniku škod předcházelo. Komentářová literatura k ustanovení § 2900 občanského zákoníku dále uvádí, že toto ustanovení vychází z pojetí, že kdo v soukromém styku koná, má konat tak, aby z toho nevznikla bezdůvodná újma jinému. Důrazem na slovo bezdůvodná se vyjadřuje samozřejmost, že výkon oprávnění jedné osoby sice může vyvolat újmu u osoby druhé, že však tyto případy nemohou vést k závěru o povinnosti jednajícího nahradit škodu; výslovné zdůraznění se nejeví jako nadbytečné vzhledem k tomu, jaký je současný stav a k jakým výkladovým důsledkům současná úprava často vede. Zejména musí být váženo, co se konkrétně v jednotlivém případě od rozumné osoby podle zvyklosti soukromého života očekává, jaká míra předvídatelného nebezpečí pro jiné se pojí s určitým chováním, jaký je význam zájmu, který sleduje konající osoba, a zájmu další osoby a jaký je mezi těmito záměry hodnotový poměr, zda je mezi dotčenými osobami nějaký vztah, do jaké míry jsou preventivní opatření pro konajícího dosažitelná nebo nákladná atd. Doktrína prevenční povinnost chápe jako povinnost k takovému jednání, které nepůsobí škodu, a pokud již taková škoda hrozí nebo existuje, pak k jednání, které škodu nezvětšuje. Jde tedy o aplikaci tradiční zásady *neminem laedere* (nikoho nepoškozovat – poznámka soudu) v nejširším možném měřítku, neboť škodou ve smyslu prevenční povinnosti nebude jen škoda přímo způsobená povinným, ale též škoda následná.
41. V případě § 2900 občanského zákoníku jde o obecnou prevenční povinnost, kterou má povinnost zachovávat každý, bez ohledu na to, zda tato povinnost vyplývá pro něj ze smlouvy nebo z obecné právní povinnosti. V případě, že předpoklad existence protiprávního úkonu a vzniku škody bude naplněn, mezi takovým jednáním a vznikem škody (v podobě vynaložených nákladů) bude příčinná souvislost, a pokud škůdce neprokáže, že škodu nezavinil, bude mu dána i odpovědnost za škodu ve smyslu § 2910. Podle dosavadní judikatury Nejvyššího soudu k prevenci vlastní obsah úpravy prevence spočívá ve stanovení určitého systému prevenčních právních povinností, jakož i nepříznivých právních následků (sankcí) spjatých s jejich ohrožením či porušením. Jinými slovy, každý je povinen zachovávat vždy takový stupeň bedlivosti (pozornosti), který lze po něm vzhledem ke konkrétní časové a místní situaci rozumně požadovat a který - objektivně posuzováno - je způsobilý zabránit či alespoň co nejvíce omezit riziko vzniku škod na životě, zdraví či majetku.

Vypořádání žalobních bodů soudem

42. Městský soud v Praze se v první řadě zabýval argumentací žalobce k námitce nesprávného vymezení okruhu účastníků řízení, jestliže správní orgány obou stupňů nepovažovaly druhého žalobce – Městské lesy a rybníky Kutná Hora, spol. s r. o. – za účastníka řízení před správními orgány. Uvedenou námitku soud neshledal důvodnou.
43. Podle § 27 odstavec 1 písm. b) zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, jsou účastníky řízení z moci úřední dotčené osoby, jimž má rozhodnutí založit, změnit nebo zrušit právo anebo povinnost nebo prohlásit, že právo nebo povinnost mají anebo nemají. Podle odstavce 2 jsou účastníky též další dotčené osoby, pokud mohou být rozhodnutím přímo dotčeny ve svých právech nebo povinnostech. Podle § 28 odstavec 1 správního řádu bude za účastníka v pochybnostech považován i ten, kdo tvrdí, že je účastníkem, dokud se neprokáže opak.

44. Oba žalobci odvozovali právo druhého žalobce účastnit se předmětného správního řízení z titulu nájemní smlouvy uzavřené mezi oběma žalobci dne 1. 1. 2001, podle níž byl nemovitý majetek v podobě lesních pozemků a dalších nemovitostí ve vlastnictví Města Kutná Hora za účelem užívání pro lesní a rybníční hospodářství a zajištění dalších činností přenechán nájemci Městským lesům a rybníkům Kutná Hora, přičemž podle § 58 odstavce 1 zákona č. 289/1995 Sb., lesního zákona, nájemci náleží práva a povinnosti vlastníka lesa podle tohoto zákona, pokud smlouva mezi nájemcem a vlastníkem nestanoví něco jiného.
45. Městský soud v Praze se s argumentací žalobců neztotožnil a přiklonil se k názoru správních orgánů obou stupňů, že ustanovení § 58 odstavec 1 lesního zákona se vztahuje jen na práva a povinnosti vlastníka lesního pozemku podle lesního zákona, nikoli však podle jiných právních předpisů, tedy ani podle zákona o dráhách. Ustanovení § 10 odstavec 1 zákona o dráhách, podle něhož bylo žalobou napadené rozhodnutí vydáno, umožňuje uložit povinnost k odstranění nebezpečí výslovně jen a pouze vlastníku nemovitostí v sousedství dráhy, na rozdíl od odstavce druhého, který umožňuje drážnímu úřadu ukládat povinnosti nejen vlastníku zdroje ohrožení, ale i jeho provozovateli (uživateli). Rozhodujícím kritériem pro posouzení účastenství druhého žalobce je tedy to, jaké ustanovení zákona o dráhách správní orgány aplikují. Jestliže v daném případě správní orgány vycházely z toho, že to byl první žalobce, kdo svým omisivním jednáním způsobil nebezpečí provozu dráhy (ustanovení § 10 odstavec 1 zákona o dráhách), pak nelze druhého žalobce považovat za účastníka řízení, na kterého dopadá definice účastenství podle správního řádu.
46. Soud proto uzavřel, že správní orgány otázku účastenství žalobce Městské lesy a rybníky Kutná Hora, spol. s r. o., v řízení o uložení opatření podle zákona o dráhách posoudily správně. Tento žalobce nebyl opomenutým účastníkem řízení před správními orgány obou stupňů a z tohoto důvodu ani jím podaná žaloba nebyla shledána důvodnou, proto ji soud výrokem č. II tohoto rozsudku zamítl podle § 78 odstavec 7 s. ř. s.
47. Ve vztahu k posouzení důvodnosti žaloby žalobce Města Kutná Hora soud dále uvádí následující:
48. K námitce nesprávného právního posouzení věci a nesprávné interpretace aplikované právní normy soud uvádí, že primárním předpokladem pro možnost postupu podle § 10 zákona o dráhách je existence nebezpečí pro dráhu, v daném případě spočívající v tom, že na pozemku rostou stromy, které mohou do dráhy spadnout a jejichž odstranění, které jednoznačně představuje zásah do výkonu vlastnických práv žalobce, je opatřením, které splňuje požadavek nezbytného rozsahu podle § 2 odst. 3 správního řádu.
49. V projednávaném případě byl prvotním impulsem pro vydání rozhodnutí, že stromy musí být odstraněny, v pořadí druhý podnět osoby zúčastněné (dále též SŽDC) ze dne 14. 6. 2016, který byl podán přesto, že drážní úřad při místním šetření na místě samém dne 23. 3. 2016 neshledal důvody pro zahájení řízení podle § 10 zákona o dráhách, když neshledal tvrzení SŽDC o akutním ohrožení trati shledal nepodloženým. Z obsahu předloženého spisového materiálu se podává, že následným šetřením SŽDC (bez přítomnosti žalobců, protokol o šetření ve spisu chybí – poznámka soudu) „*byl zjištěn zdroj ohrožení dráhy..., kterým je 182 kusů vzrostlých stromů..., které by svým případným pádem na železniční trať a trakční vedení mohly ohrozit bezpečnost provozování dráhy a drážní dopravy*“ (citováno soudem z Oznámení drážního úřadu ze dne 14. 7. 2016, o zahájení řízení ve věci odstranění zdroje ohrožení dráhy). Součástí spisového materiálu je fotodokumentace, mapa (přehledka zaměření) a seznam souřadnic zaměřených stromů, pořízených pro SŽDC úředně oprávněným zeměměřičským inženýrem Ing. Petrem Očenášem. Ze spisu však nikterak nevyplývá, že by lesní porost byl podroben dalšímu zkoumání, tj. zda jsou stromy ve špatném stavu, či co bylo příčinou pádu dubu do dráhy vlaku. Nabízí se například místní šetření dendrologa, či zadání vypracování znaleckého posudku znalci odpovídající odbornosti. V projednávaném případě však nebyly stromy nijak zkoumány, pouze bylo konstatováno, že jejich prostá existence představuje pro dráhu nebezpečí. Městský soud v Praze si v žádném případě

nepřivlasuje odborné dendrologické znalosti, avšak s ohledem na uvedené dospěl k názoru, že námitka je důvodná, neboť byla porušena zásada materiální pravdy vyjádřená v § 3 s. ř., jelikož nebyl zjištěn stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti.

50. V dalším postupu správního orgánu spočívajícím v nařízení odstranění všech stromů, které by vzhledem ke své výšce a vzdálenosti od trati mohly do dráhy železnice spadnout, pak spatřuje soud rovněž porušení § 2 odst. 3 s. ř., neboť správní orgán nezkoumal stav stromů a tedy ani nemohl předložit přesvědčivou argumentaci směřující k závěru, že musí dojít k vykácení všech těchto stromů. Opačný závěr by nutně vedl k absurdnímu důsledku, že musí být vykáceny všechny stromy v okolí všech železnic v České republice, kde někdy došlo – nebo by v budoucnu mohlo dojít - k pádu stromu do kolejí. V tomto ohledu tedy shledal soud žalobu jako důvodnou, neboť správní orgán pochybil ve shromáždění důkazů a jejich následném vyhodnocení v takové míře, že zjištěný skutkový stav nemůže být podkladem pro rozhodnutí.
51. Dále se soud zabýval otázkou, zda by v případě, kdy by připustil, že prostá existence stromů v okolí železnice znamená nebezpečí pro životy a zdraví osob přepravujících se po dráze, bylo takové nebezpečí zapříčiněno jednáním prvního žalobce, a ten by tak byl povinen učinit nezbytná opatření na svůj náklad.
52. Zákon o dráhách v § 10 blíže nespecifikuje, zda má být jednání vlastníků zaviněné, případně zda se má jednat o zavinění ve formě úmyslu či nedbalosti. V kontextu ustanovení § 2900 a násl. občanského zákoníku může být navíc povinnost odstranění nebezpečí na náklady žalobce založena i pasivitou, tedy prostým opomenutím žalobce jednat podle obecné prevenční povinnosti. Pokud žalovaný nyní spatřuje jednání žalobce, v důsledku kterého vzniklo nebezpečí pro dráhu, v tom že na pozemku žalobcem obhospodařovaném vyrostly stromy, které by mohly spadnout do prostoru dráhy, pak lze opět konstatovat, že bez zjištění konkrétních okolností, z nichž se nebezpečí pro dráhu podává, nelze po žalobci vykácení lesa na jeho náklady požadovat. Jak již bylo řečeno, nebylo provedeno žádné zkoumání spadlého stromu, ani dalších stromů vyrostlých na předmětném pozemku, a nelze tak uzavřít, že žalobce se o vzrostlé stromy nestaral, nemonitoroval jejich stav, a porušil tak svou prevenční povinnost. Zároveň nelze bez dalšího konstatovat hrozící nebezpečí pro provoz dráhy. Naopak je zřejmé, že SŽDC o existenci stromů věděla (podle obsahu spisu nejméně od dubna 2014, kdy u prvního žalobce uplatnila požadavek na zajištění a provedení ochranných opatření na náklad vlastníka pozemků) a jejich plošné vykácení v roce 2014 nepožadovala. S ohledem na takový stav soud shledal žalobní námitku týkající se subjektivní stránky žalobceva jednání důvodnou. Opomenutí žalobce nebylo v řízení prokázáno, a i pokud soud připustí eventualitu, že všechny stromy vymezené v prvostupňovém rozhodnutí musejí být vykáceny, pak za současné úrovně skutkových zjištění nelze podle § 10 zákona o dráhách požadovat provedení stanoveného opatření na náklady žalobce. Takový výklad by znamenal, jak správně žalobce namítá, že každý vlastník lesa sousedícího s dráhou bez dalšího odpovídá za prostou existenci lesa a v případě, že drážní úřad dospěje k závěru, že je třeba jej vykácet, pak bez dalšího zkoumání musí kácení či další opatření provést na své náklady. Takový výklad § 10 zákona o dráhách soud považuje za excesivní. Pokud by soud závěry žalovaného dovedl do důsledku, měly by být lesy v okolí dráhy permanentně udržovány ve stavu bránícímu dopadu jakéhokoliv stromu do jejího prostoru, takové požadavky však zákon na vlastníky lesa neklade.
53. Lze proto uzavřít, že v nyní posuzované věci nebylo zjištěno ani potvrzeno, že by ze strany prvního žalobce – Města Kutná Hora – došlo k porušení právní povinnosti. Jsou-li předmětné pozemky v sousedství dráhy svým charakterem lesními pozemky, je podle názoru soudu třeba zdůraznit, že nebylo prokázáno porušení povinnosti podle zákona o lesích, k takovému porušení nebylo vedeno žádné dokazování ani šetření, ze spisu nevyplývá, že by správní orgány prováděly jakékoli vlastní šetření vyjma toho, že zcela převzaly obsah druhého podnětu osoby zúčastněné na řízení, na němž pak vystavěly skutkovou i právní konstrukci vydaných rozhodnutí. V těchto rozhodnutích pak není uvedeno žádné konkrétní ustanovení lesního zákona i zákona o dráhách,

z něhož by bylo možno učinit závěr o tom, že vlastník lesa je povinen udržovat lesní pozemek takovým způsobem, aby neomezil provoz dráhy. Městský soud v Praze má za to, že pro vydání rozhodnutí o povinnosti provést opatření nepostačuje zcela nekonkrétní odkaz na ustanovení občanského zákoníku upravující obecnou povinnost předcházet škodám, ale za prioritu je nutné považovat, zda vlastník lesního pozemku dodržuje předpisy upravující povinnosti vlastníků lesa či povinnosti podle zákona o ochraně přírody a krajiny (k tomu viz rozsudky Nejvyššího soudu ze dne 2. 4. 2014, sp. zn. 25Cdo 2358/2013 a ze dne 1. 6. 2015, sp. zn. 25Cdo 1234/2015), když porušení obecné prevenční povinnosti lze dovodit jen tehdy, je-li hrozící škoda pro vlastníka objektivně předvídatelná. Tento předpoklad v posuzované věci nenastal, ostatně žalobce ani není primárním nositelem prevenční povinnosti při řádném provozu dráhy, jímž je naopak právě osoba zúčastněná na řízení, tj. SŽDC. Postup drážního úřadu i žalovaného v nyní posuzované věci – s ohledem na výše popsané konkrétní skutkové okolnosti – by bylo možno posuzovat jako jednání účelové, jehož cílem je zbavit se povinnosti provádění údržby pozemků v blízkosti dráhy na úkor jejich vlastníků, kteří jsou beztak zatíženi již omezeními, které z blízkosti provozované dráhy nepochybně vyplývají.

Závěr a náklady řízení

54. Na základě všech výše uvedených důvodů Městský soud v Praze dospěl k závěru, že prvním žalobcem podaná žaloba je zčásti důvodná. Soud proto postupoval podle ustanovení § 78 odst. 1 a 4 s. ř. s., rozhodnutí žalovaného zrušil a věci mu vrátil k dalšímu řízení. V něm bude na žalovaném, aby v případě, že i nadále setrvá na názoru o nezbytnosti naříditi prvému žalobci povinnost provést opatření podle § 10 odstavec 1 zákona o dráhách, podrobně odůvodnil ve smyslu výše uvedeného odůvodnění, na základě jakých skutkových či právních okolností a na základě jakých úvah k tomuto závěru dospěl a z jakých důkazů či podkladů přitom vycházel. Žalovaný správní úřad je právním názorem, vysloveným Městským soudem v Praze, v dalším řízení vázán (ustanovení § 78 odst. 5 s. ř. s.). Zároveň Městský soud v Praze po provedeném řízení na základě všech výše uvedených důvodů dospěl k závěru, že žaloba druhého žalobce nebyla podána důvodně a proto ji podle ustanovení § 78 odstavec 7 s. ř. s. zamítl.
55. O nákladech řízení rozhodl soud podle ustanovení § 60 s. ř. s.
56. Pokud jde o náklady řízení žalobce Města Kutná Hora, v daném případě soud přiznal tomuto žalobci podle výsledku řízení právo na náhradu účelně vynaložených nákladů řízení proti neúspěšnému žalovanému správnímu orgánu (§ 60 odst. 1 s. ř. s.). Výše náhrady je tvořena zaplaceným soudním poplatkem z podané žaloby v částce 3 000 Kč a náklady právního zastoupení žalobce JUDr. Ing. Martinem Florou, advokátem, a to za tři úkony právního zastoupení uvedeného žalobce po 3 100 Kč podle ustanovení § 7 bodu 5., § 9 odst. 3 písm. f), § 11 odst. 1 písm. a) a d), § 12 odst. 4 vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátního tarifu ve znění pozdějších předpisů, za převzetí zastoupení, podání žaloby a účast u soudního jednání, třikrát režijní paušál po 300 Kč podle ustanovení § 13 odst. 3 téže vyhlášky, a dále 21% daň z přidané hodnoty z částky 10 200 Kč, tj. 2 142 Kč, neboť zástupce žalobce je podle předloženého osvědčení plátcem daně z přidané hodnoty. Dále soud přiznal zástupci žalobce náhradu cestovních nákladů za cestu z Brna do Prahy a zpět osobním automobilem RZ x, celkem 418 kilometrů, podle vyhlášky č. 333/2018 Sb. v celkové částce 2 345,70 Kč, a náhradu za promeškaný čas podle § 14 odst. 1 písm. a) advokátního tarifu za deset půlhodin po 100 Kč, celkem 800 Kč, a dále částku 660,60 Kč jako DPH z částky cestovního a náhrady za promeškaný čas. Celková výše náhrady nákladů řízení, kterou je žalovaný povinen zaplatit prvému žalobci k rukám jeho zástupce, tak činí 19 148,30 Kč. K jejímu zaplacení soud určil přiměřenou třicetidenní lhůtu k plnění (§ 64 s. ř. s. ve spojení s § 149 odst. 1 zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu, ve znění pozdějších předpisů).

57. Náklady řízení prvního žalobce za zaplacený soudní poplatek v částce 1 000 Kč za žádost o přiznání odkladného účinku podané žalobě byly konzumovány usnesením Městského soudu v Praze ze dne 15. 6. 2018, č. j. 11A 117/2018 – 55, jímž odkladný účinek žalobě přiznán nebyl.
58. Druhý žalobce, který neměl ve věci úspěch, nemá právo na náhradu účelně vynaložených nákladů v řízení a žalovaný správní úřad, jemuž by právo na náhradu účelně vynaložených nákladů podle výsledku řízení v tomto rozsahu náleželo, žádné náklady řízení v jeho konečném stádiu nevznikly. Z uvedených důvodů soud vyslovil, že ve vztahu mezi žalobcem Městské lesy a rybníky Kutná Hora a žalovaným žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.
59. Pokud jde o náklady řízení, které vznikly osobě zúčastněné na řízení, soud dospěl k závěru, že v dané věci nejsou dány předpoklady pro rozhodnutí soudu o jejich náhradě. Podle ustanovení § 60 odstavec 5 s. ř. s. má osoba zúčastněná na řízení právo na náhradu jen těch nákladů, které jí vznikly v souvislosti s plněním povinností, kterou jí soud uložil. V posuzované věci soud osobám zúčastněným na řízení žádnou povinnost v řízení nestanovil, pouze dal Správě železniční a dopravní cesty možnost uplatnit její právo v probíhajícím řízení.

P o u č e n í

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v ustanovení § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Podle ustanovení § 104 odstavec 3 písmeno a/ s. ř. s. je kasační stížnost nepřipustná proti rozhodnutí, jímž soud rozhodl znovu poté, kdy jeho původní rozhodnutí bylo zrušeno Nejvyšším správním soudem; to neplatí, je-li jako důvod kasační stížnosti namítáno, že se soud neřídil závazným právním názorem Nejvyššího správního soudu.

V Praze dne 4. dubna 2019

Mgr. Marek B e d ř i c h ,
předseda senátu